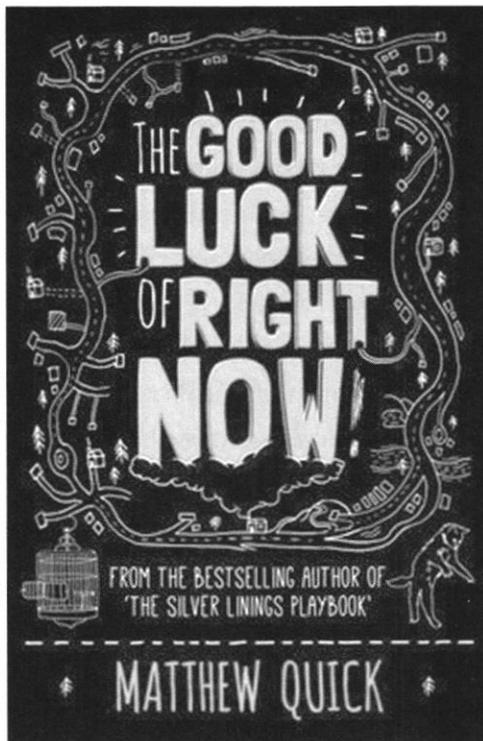

แนะนำหนังสือ

สันติชัย ปริชาบุญฤทธิ์*

Quick, Matthew. *The Good Luck of Right Now*.

London : Picardor, 2014.

* อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

๒๔๔ สันติชัย ปริชาโนฤทธิ

The Good Luck of Right Now (2014) เป็นนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่เล่มที่สองของ แมทธิว ควิก (Matthew Quick) นักเขียนนวนิยายชายดีของหนังสือพิมพ์ *The New York Times* ก่อนหน้าที่ควิกจะผันตัวมาเป็นนักเขียนนั้น เขาเคยเป็นครูสอนโรงเรียนมัธยมทำให้มีประสบการณ์หลายอย่างที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น งานเขียนหลายเล่มของควิกจึงเป็นนวนิยายสำหรับเยาวชน เรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยรุ่น เรื่องราวส่วนใหญ่ที่เขาเลือกมาบอกเล่ามักเป็นเรื่องราวของคนที่ถูกมองว่าไม่ปกติตามมาตรฐานของสังคม อย่างไรก็ตามแม้ควิกจะมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักกันในฐานะนักเขียนนวนิยายสำหรับเยาวชนแต่เขาก็ยังเขียนนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ด้วย นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่เล่มแรกที่เขาเขียนคือ *The Silver Linings Playbook* (2008) ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีทั้งจากนักวิจารณ์และผู้อ่าน และยังถูกนำไปดัดแปลงเป็นภาพยนตร์ในชื่อเดียวกันเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ *The Silver Linings Playbook* (2008) เป็นเรื่องราวของคนที่เป็นโรคอารมณ์สองขั้ว (Bipolar disorder) ที่ประสบปัญหาชีวิตแต่งงาน จนต้องเข้ารับการรักษาในสถานบำบัดเป็นเวลา ๑๐ เดือน หนังสือเล่าให้เห็นถึงความพยายามของตัวละครในการที่จะกลับมาใช้ชีวิตที่สมดุลและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมให้ได้อีกครั้ง เมื่องานเขียนของควิกก่อนที่จะตีพิมพ์ *The Good Luck of Right Now* ในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ จะเป็นงานเขียนสำหรับเยาวชน แต่เรื่องราวปัญหาเขาถูกนำเสนอในนวนิยายเล่มนั้นก็ไม่ได้มีความแตกต่างไปจากนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ของเขามากนัก เพียงแต่ปัญหาที่ตัวละครต้องประสบมักเป็นปัญหาที่วัยรุ่นมีโอกาสพบเจอได้บ่อยกว่า เช่นในเรื่อง *Forgive Me, Leonard Peacock* (2013) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาการกลั่นแกล้งกันในหมู่นักเรียนโรงเรียนมัธยมและปัญหาการฆ่าตัวตายของเด็กวัยรุ่น

นวนิยายสำหรับผู้ใหญ่เล่มแรกของควิกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับปัญหาความสัมพันธ์ในระดับบุคคลกับบุคคลมากกว่าที่จะเป็นปัญหาในระดับสังคม ส่วนเรื่อง *The Good Luck of Right Now* จะนำเสนอเรื่องราวที่ปัญหามีความซับซ้อนกว่า และเป็นปัญหาในระดับที่ใหญ่ขึ้นมากกว่าปัญหาความสัมพันธ์ระดับบุคคลเพราะมีการเชื่อมโยงเรื่องเกี่ยวกับความเชื่อทางศาสนาและเรื่องที่ยากเข้ากับชีวิตตัวละคร *The Good Luck of Right Now* บอกเล่าเรื่องราวผ่านจดหมายของตัวละครหลักบาร์โธโลมิว นิลที่เขียนถึงริชาร์ด เกียร์ ดาราภาพยนตร์และนักแสดงที่มีชื่อเสียงซึ่งมารดาของนิลชื่นชอบในช่วงบั้นปลายชีวิตของมารดานีลนั้น เธอป่วยโรคมะเร็งในสมองและทำให้มีภาวะ

ความจำเสื่อมด้วย บารโธโลมิว นีล ซึ่งอาจมีภาวะออทิซึม (ในนวนิยายไม่ได้ระบุชัดแจ้ง) มารดาต้องคอยดูแลเขาอายุเข้าวัย ๓๘ ปี แต่แล้วนี่กลับต้องเป็นคนดูแลมารดาแทน เมื่อเธอมีอาการป่วย และเมื่อมารดาเริ่มเรียกเขาว่าริชาร์ด เขาจึงตัดสินใจสวมบทบาทเป็นริชาร์ด เกียร์เพื่อให้มารดามีความสุขจนมารดาเสียชีวิต หลังมรณกรรมของมารดา นีลก็เริ่มเขียนจดหมาย (ที่ไม่เคยถูกส่งถึงริชาร์ด เกียร์) บรรยายความรู้สึกนึกคิดถึงเรื่องราว และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีตรวมถึงเรื่องราวที่เขาประสบในชีวิตประจำวัน เขาเข้าร่วมกลุ่มบำบัดสำหรับผู้สูญเสียญาติมิตรอันเป็นที่รัก เขาจึงมีโอกาสได้พบกับ เวนดี้ (นักศึกษาในระดับมหาบัณฑิตด้านจิตวิทยา - ผู้บำบัด), แม็กซ์ และอลิซาเบธ ความสัมพันธ์ใหม่ที่ก่อตัวขึ้นได้นำผู้อ่านไปสู่เรื่องราวต่าง ๆ ในนวนิยาย ความสัมพันธ์อันคลุมเครือชวนให้สงสัยระหว่างครอบครัวของนีลกับคุณพ่อแมกนามี บาทหลวงในแพริชใกล้บ้านพัก เหตุการณ์และความสัมพันธ์ของตัวละครเหล่านี้ค่อยเปิดเผยออกมาทีละเล็กละน้อย ในจดหมายที่นีลเขียนเล่าให้ริชาร์ด เกียร์ได้รับรู้

แม้เรื่องราวที่นีลเล่าในจดหมายและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันของเขาจะค่อนข้างเหลือเชื่อและแปลกประหลาดอยู่บ้างแต่ในความเหลือเชื่อและแปลกประหลาดนั้น ผู้อ่านเห็นได้ถึงความพยายามของคนชายขอบในสังคมที่ต่อสู้เพื่อเอาตัวรอด ทุกตัวละครที่นีลรู้จักล้วนแต่มีปัญหาและถูกสังคมรอบข้างมองว่าเป็น “คนไม่ปกติ” (Misfits) ทั้งสิ้น แต่ในความปกติหรือไม่ปกตินั้นมีคำถามให้ผู้อ่านคิดว่า ใครเป็นผู้กำหนด เพราะทุกตัวละครที่ถูกมองว่าไม่ปกตินี้ต่างมีความเข้มแข็งและพยายามจะใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า รวมถึงพยายามจะช่วยเหลือประคับประคองกันและกัน ตัวละครที่ดูว่าน่าจะปกติดีในบางครั้งก็กลับกลายเป็นคนที่อ่อนแอเสียเอง

นอกจากการบอกเล่าเรื่องราวความสัมพันธ์ของตัวละครเหล่านี้แล้ว นักเขียนยังใช้เหตุการณ์และบรรยากาศสังคมร่วมสมัยเป็นฉากหลังเรื่องราวโดยนำสถานการณ์การเมืองระหว่างกลุ่มนักบวชชาวทิเบตกับรัฐบาลจีน หรือเหตุการณ์ที่ริชาร์ด เกียร์ออกมารณรงค์เคลื่อนไหวให้มีการบอยคอตกีฬาโอลิมปิกในปี พ.ศ. ๒๕๕๑ (ปักกิ่งเกมส์) เนื่องจากปัญหาขนวนพรมแดนระหว่างจีนกับทิเบต รวมถึงเหตุการณ์ข่าวเรื่องการปิดเนินเขารัฐสภาแมว (Cat Parliament Hill / Cat Sanctuary) ในแคนาดาเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๕ (หมายเหตุพื้นที่ดังกล่าวปิดตัวลงหลังจากที่แมวจรจัดทุกตัวได้รับการอุปการะโดยชาวแคนาดาแล้วทั้งหมด) ในบทสัมภาษณ์ครั้งیک เขากล่าวว่าแรงบันดาลใจในการเขียน *The Good Luck of*

Right Now มาจากข่าวเหตุการณ์การปิดเนินเขาบริเวณรัฐสภาแมวมองแคนาดา เขาเห็นว่าโลกยังมีสถานที่ที่ผู้คนพร้อมจะดูแลแมวมองร้อนทั้ง ๆ ที่แมวมองเหล่านั้นไม่อาจทำประโยชน์อันใดให้กับโลกได้ ดังนั้นโลกอันวุ่นวายใบนี้จึงยังคงมีความหวังอยู่อย่างแน่นอน เพราะคงต้องมีผู้คนที่รักและพยายามปกป้องโลกและชาวโลกด้วยกันอยู่

นวนิยายเล่มนี้สอดแทรกหลักคำสอนขององค์ดาไล ลามะที่มีอิทธิพลทางความคิดต่อถึงริชาร์ด เกียร์และการที่มารดาของนิลเป็นแฟนตัวจริงของริชาร์ด เกียร์มีส่วนทำให้นิล สนใจคำสอนขององค์ดาไล ลามะไปด้วย คำสอนที่ว่าด้วยความเมตตากรุณา เห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ รวมถึงคำสอนของมารดาที่เขายึดถือและมีศรัทธาจึงก้าวผ่านข้ามเส้นแบ่งในเรื่องศรัทธา ความเชื่อทางศาสนาไปแล้วเพราะไม่อาจจะระบุได้ว่ามาจากหลักศาสนาใด คำสอนดังกล่าวนั้นได้ซึมซับเข้าไปในจิตใจของนิล อย่างไรก็ตาม การที่นิล จดจำคำสอนได้แต่การฝึกปฏิบัติตามคำสอนนั้นได้หรือไม่อาจกล่าวได้ว่าไม่ใช่เรื่องเดียวกัน นิลเป็นตัวอย่างของบุคคลที่พยายามจะเชื่อและปฏิบัติตามคำสอนที่ยึดถือ แต่เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดกับเขาล้วนเป็นบททดสอบความเข้มแข็งที่มีต่อศรัทธาความเชื่อทั้งสิ้น

แนวคิดคำสอนในการมองโลกที่มารดาได้สอนนิลนั้น อาจกล่าวได้ว่าคือหัวใจสำคัญของนวนิยายเล่มนี้และเป็นรากฐานของความเข้มแข็งให้กับนิล ทำให้เขายังคงเชื่อมั่นใน “ทฤษฎีความโชคดีในขณะจิตนี้” (The Good Luck of Right Now) มารดาสอนเขาว่าโลกนี้ทุกอย่างต้องอยู่ในภาวะสมดุล ในขณะที่เรากำลังโชคดี แต่ที่ใดที่หนึ่งในโลกใบนี้จะต้องมีคนที่กำลังได้รับความทุกข์อยู่ เช่นเดียวกันหากเรากำลังตกอยู่ในความโชคร้าย ก็ให้คิดว่าใครสักคนในโลกใบนี้กำลังโชคดีอยู่ หากพิจารณาแบบผิวเผินของคำสอนนี้อาจเห็นว่าเป็นคำสอนพื้น ๆ ที่ซ้ำซาก จำเจ และน่าเบื่อหน่าย แต่เมื่อคิดและมองอย่างลุ่มลึกลงไป คำสอนนี้ก็อาจจะกลายเป็นหลักการที่ทุกคนสามารถยึดถือและนำมาปฏิบัติในชีวิตได้ กล่าวคือยามมีความสุขโลดเล่นก็ควรต้องครองสติไว้ ไม่ให้โลดเล่นไปกับความสุข แม้ว่าความทุกข์จะไม่ได้เกิดกับเราแต่มันก็ยังคงมีอยู่ คำสอนนี้จะช่วยให้เราฝึกความมีเมตตาอีกด้วย ในทางกลับกันเมื่อเรากำลังเผชิญกับความทุกข์และจมจ่อมอยู่กับทุกข์ก็จะทำให้เราหดหู่หมดอาลัยตายอยาก ในช่วงเวลานั้นเราอาจไม่สามารถนึกถึงเรื่องโชคดีที่เคยเกิดขึ้นเพื่อนำมาหักล้างทุกข์นั้นได้ แต่หากคิดถึงความสุขที่เกิดขึ้นกับผู้อื่นแล้วเห็นว่าเรากำลังทุกข์เพื่อให้คนที่แย่กว่าเรามีความสุขก็เป็นการฝึกจิตเพื่อส่งความปรารถนาดีให้แก่เพื่อนร่วมโลก ดังเหตุการณ์ตอนหนึ่งที่เกิดขึ้นกับครอบครัวของนิล

คือตอนที่มารดาทำกระเป๋าสตางค์ที่มีเงินค่าใช้ประจำสัปดาห์หายไป มารดากล่าวว่า “แม้ว่าสัปดาห์นี้เราจะต้องหิวกันหน่อย แต่ใครจะรู้ ใครก็ตามที่เก็บกระเป๋าของแม่ไป อาจจะเป็นครอบครัวที่มีลูกขาดสารอาหารและด้วยเงินของแม่ที่เขาเก็บได้ พวกเขาก็จะ มีเงินซื้อผลไม้สดกินก็เป็นได้” (หน้า ๑๕๐) ตัวอย่างตอนที่ยกมาอาจดูเหมือนว่านวนิยาย เล่มนี้ไม่ได้มีอะไรใหม่หรือแตกต่างจาก “นวนิยายโลกสวย” (Escapist novels) โดยทั่วไป มากนัก แต่เมื่ออ่านอย่างพินิจก็จะพบว่าตัวละครที่ต้องเผชิญกับปัญหานั้นเป็นกลุ่มคน ที่ดูเหมือนว่าแทบจะไม่สามารถลุกขึ้นมาต่อสู้ด้วยตนเองได้ เหตุการณ์เรื่องราวทั้งหมด ในหนังสือได้ทำให้ผู้อ่านมีความหวังว่าในโลกที่ไร้ความหวังอันสดใสที่เราอาศัยอยู่นี้ トラบโดที่เรายังเอื้ออาทรให้แก่กัน โลกก็อาจจะไม่ใช่สถานเลวร้ายมาก คนที่เราเห็นว่า เขาไม่ปกตินั้นโดยความเป็นจริงแล้วเขาก็ไม่ได้งอมืองอเท้าไม่พยายามเอาตัวรอด ทุกคน ล้วนมีความเป็นนักสู้อยู่ในตัวทั้งสิ้นผู้อ่านทั้งหลายเห็นว่าคุณเป็นมนุษย์ปกติก็ไม่ควรที่จะ ยอมแพ้อะไรง่าย ๆ เช่นกัน

The Good Luck of Right Now นี้พยายามนำเสนอปัญหาความขัดแย้งในระดับ มหภาค เช่นความขัดแย้งเรื่องอำนาจอธิปไตยระหว่างจีนกับทิเบต รวมถึงความพยายาม ในการเอาตัวรอดของตัวละครทั้งหลาย หลายประเด็นเป็นปัญหาที่น่าหดหู่แต่สิ่งที่หนังสือ เล่มนี้ซ่อนเอาไว้คือความเชื่อในความมีเมตตาของมนุษย์ ควิกสอดแทรกความเชื่อนี้ ของเขาโดยการบอกเล่าเหตุการณ์การปิดเนินเขาที่เป็นที่พักของแมวจรจัดในแคนาดา ที่เป็นหลักฐานให้เรายังคงเชื่อมั่นในความดีงามของมนุษย์หรือคำสอนที่มารดานี้ลพรั่า สอนเขา สุดท้ายนักอ่านที่คิดว่าโลกใบนี้ไม่มีความหวังใด ๆ หลงเหลืออยู่ หากลองเปิดใจ นวนิยายเล่มนี้อาจจะทำให้ผู้เห็นด้วยว่ายังคงมีความหวังหลงเหลือไว้กับโลกและมนุษยชาติ ก็เป็นไปได้ทั้งยังท้าทายให้ใคร่รู้ว่านวนิยายเล่มอื่น ๆ ของควิกจะบอกอะไรกับผู้อ่านอีกบ้าง

